

ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ 2002

ΠΡΩΤΕΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

της Σούλλας Παναρέτου

Το αξίωμα του/της δημάρχου και του/της προέδρου κοινότητας διεκδίκησαν εφέτος 2994¹ άνδρες και 134 γυναίκες (4,3%). Εξελέγησαν 1011 άνδρες και 21 γυναίκες (2,03%). Ας σημειωθεί ότι με τη μεταρρύθμιση στο χώρο της τοπικής αυτοδιοίκησης, που είναι ευρύτατα γνωστή ως «Καποδίστριας», οι δήμοι και οι κοινότητες της χώρας ανέρχονται σε 1033 (από περίπου 6000 που ήταν προηγουμένως).

Στη νομαρχιακή αυτοδιοίκηση το αξίωμα του/της νομάρχη - υπερνομάρχη διεκδίκησαν 223 άνδρες και 10 γυναίκες. Εξ αυτών εξελέγη 1, η υπερνομάρχης Αθηνών - Πειραιώς.

Το 1998 είχαν εκλεγεί 14 γυναίκες δήμαρχοι και 1 πρόεδρος κοινότητας (1,45%) καθώς και δύο γυναίκες νομάρχες, πάλι στην υπερνομαρχία Αθηνών - Πειραιώς.

Σε ό,τι αφορά τη σύνθεση των συμβουλίων και στα δύο επίπεδα: Στις φετινές εκλογές εφαρμόστηκε για πρώτη φορά η διάταξη για την υποχρεωτική συμμετοχή των γυναικών στα ψηφοδέλτια κατά 1/3 τουλάχιστον. Έτσι, σε 45.740 ανήλθε ο αριθμός των γυναικών υποψηφίων δημοτικών συμβούλων, σε σύνολο 134.111 (ποσοστό 34,11%). Στο νομαρχιακό επίπεδο οι γυναίκες υποψήφιας ήταν 2.657 σε σύνολο 7.656 (ποσοστό 34,70%). Η νομική πρόβλεψη υλοποιήθηκε χωρίς προβλήματα, παρά τους αρχικούς φόβους και την αντίδραση αυτοδιοικητικών παραγόντων της περιφέρειας, «δεν βρίσκουμε γυναίκες», και παρά το πλήθος των συνδυασμών κατά τόπους. Τα αποτελέσματα μέχρι στιγμής δεν έχουν όλα συγκεντρωθεί και αξιολογηθεί, ωστόσο, σύμφωνα με εκτιμήσεις ο αριθμός των συμβούλων θα είναι υπερδιπλάσιος εκείνου

του 1998, που είχαμε 10,8% στη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση και 7% στους δήμους και κοινότητες.

Παρά την αύξηση, απέχουμε ακόμη πολύ από το στόχο «1/3 υποψήφιας, αλλά και 1/3 εκλεγμένες», που προβλήθηκε από τις οργανώσεις των γυναικών στην προεκλογική περίοδο.

Ωστόσο, αυτές οι εκλογές καταγράφηκαν, επικοινωνιακά τουλάχιστον, ως «νίκη των γυναικών», αφού όλοι οι προβολείς της δημοσιότητας εστιάστηκαν στο δήμο της Αθήνας και την υπερνομαρχία Αθηνών - Πειραιώς. Δεν είναι, ασφαλώς, ευκαταφρόνητη η νίκη των δύο γυναικών, της κ. Ντόρας Μπακογιάννη στο δήμο και της κ. Φώφης Γεννηματά στην υπερνομαρχία. Όμως συνέτρεξαν ορισμένοι ευνοϊκοί παράγοντες, που είναι δύσκολο να βρεθούν και να συνεργήσουν όλοι μαζί. Και οι δυο είναι κεντρικά στελέχη, κόρες πολιτικών ανδρών, και οι δύο είχαν τη στήριξη, πολιτική και οικονομική, των μηχανισμών των κομμάτων τους, των οποίων αποτελούσαν κορυφαίες επιλογές. Κατά κανόνα, λίγες γυναίκες, από αυτές που κατέρχονται στο στίβο της πολιτικής, έχουν ένα πολιτικό κεφάλαιο πίσω τους. Η συνηθέστερη εικόνα είναι ότι κατέρχονται ως ανεξάρτητες ή «ανεξάρτητες» και η σχέση με το μηχανισμό του πολιτικού τους φορέα εμφανίζεται διαταραγμένη. Σ' αυτή την περίπτωση η νίκη τους είναι περισσότερο εντυπωσιακή. Ας θυμηθούμε ότι στην Αττική η κ. Ελένη Παναγιωτοπούλου, δήμαρχος της Φιλοθέης, καθώς και η κ. Βασιλική Ταμβάκη, δήμαρχος της Ν. Ερυθραίας, είχαν κατέβει δύο φορές ως ανεξάρτητες υποψήφιας.

Γι' αυτό αξίζει να δούμε από τις φετινές 134 υποψήφιας δημάρχους και τις 10 υποψήφιας νομάρχες πόσες είχαν «χρίσμα» και πόσες ήταν ανεξάρτητες.

1. Τα στοιχεία πήραμε από τη Γενική Γραμματεία Ισότητας.

Ένα άλλο σοβαρό θέμα είναι η αξιοποίηση των αιρετών γυναικών στη διοίκηση του δήμου και της νομαρχίας, εκεί όπου τα σχήματα στα οποία μετέχουν κέρδισαν το δήμο και τη νομαρχία. Υπάρχει μια καλή πρακτική τα τελευταία χρόνια. Αρκετές εκλεγμένες χρημάτισαν αντιδήμαρχοι και πρόεδροι δημοτικών συμβουλίων. Χειρίστηκαν, από θέσεις διοικητικής ευθύνης, με επάρκεια θέματα δημοτικής πολιτικής, που, όσο περνάει ο καιρός, γίνεται ολοένα και πιο απαιτητική, καθώς και σύνθετη υπόθεση.

Εν όψει του Ιανουαρίου του 2003, που θα λάβει χώρα η αλλαγή φρουράς, πρέπει να ασκηθεί πίεση εκ μέρους των γυναικείων φεμινιστικών οργανώσεων προς τους ΟΤΑ, ώστε να εντάξουν κατά τον καλύτερο τρόπο το πολιτικό προσωπικό, άνδρες και γυναίκες στις θέσεις ευθύνης. Ανάλογη όχληση πρέπει να γίνει στις ΤΕΔΚ και ΚΕΔΚΕ καθώς και ΕΝΑΕ, ώστε με εγκυκλίους τους να επισημαίνουν το ζήτημα στις διοικήσεις των ΟΤΑ και να το αναδεικνύουν στα συνέδριά τους.

Παρά τη βελτίωση της εικόνας, η συμμετοχή των φύλων στην τοπική αυτοδιοίκηση εξακολουθεί να είναι ανισομερής και ετεροβαρής. Τούτο σημαίνει ότι το νομικό πλαίσιο του 1/3 είναι απαραίτητο, και οπωσδήποτε πρέπει να επεκταθεί και στις εθνικές εκλογές, καθώς επίσης και στις ευρωεκλογές.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι τα πλήρη αποτελέσματα, πρέπει να μελετηθούν και να αναλυθούν. Άλλωστε, εκτός από την ποσοτική αριθμητική διάσταση, υπάρχουν και τα ποιοτικά στοιχεία. Θα άξιζε να ερευνηθούν πτυχές, όπως ποιο ήταν το οικονομικό κόστος της καμπάνιας και ποιες οι πηγές χρηματοδότησης; Ποια η στήριξη του πολιτικού φορέα, στον οποίο η επικεφαλής αναφέρεται; Ποια η προβολή και η πρόσβαση στα ΜΜΕ; Ποια η στήριξη του στενού και ευρύτερου οικογενειακού περιβάλλοντος; Ποια η σχέση με τις φεμινιστικές οργανώσεις και τα δίκτυα; Υπήρχε συμπερίληψη στο πρόγραμμα αιτημάτων και προτάσεων των γυναικείων φεμινιστικών οργανώσεων και δικτύων; Υπήρχε προηγούμενη εμπειρία από το χώρο της Τ.Α.; Πόση και ποια; Ποιοι παράγοντες συντέλεσαν στην επιτυχία ή αποτυχία κατά τη γνώμη της επικεφαλής; Είναι μερικά ερωτήματα - ζητήματα, που, αν απαντηθούν, μπορεί να αποτελέσουν χρήσιμο υλικό, από το οποίο μπορεί να υποδειχθούν πρακτικές για το μέλλον. Χωρίς μια τέτοια ανάλυση είναι αμφίβολο αν θα μπορέσουμε να σταθμίσουμε το αποτέλεσμα σε όλη την πολυπλοκότητά του.

Πάντως, η εφαρμογή του νόμου χωρίς σημαντικά προβλήματα απέδειξε την ωριμότητα του δημοκρατικού μας πολιτεύματος και αποτέλεσε νίκη της δημοκρατίας.

ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΔΗΜΑΡΧΟΙ 2002-2006*			
ΔΗΜΟΣ	ΝΟΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΚΟΜΜΑ
Αβδήρων**	Ξάνθης	Τσακίρη Ευανθία	ΝΔ
Αγιάς	Λάρισας	Χρίστουλα Χριστίνα	
Αθηναίων	Αττικής	Μπακογιάννη Ντόρα	ΝΔ
Γιάννουλης	Λάρισας	Αραπακουλέ Δέσποινα	ΚΚΕ
Δαυλείας	Βοιωτίας	Παπαβασιλείου Αικατερίνη	
Δεσφίνας	Φωκίδας	Καμπάφλη-Μπαλακτάρη Παναγιώτα	
Ιωλκού**	Μαγνησίας	Σταυροπούλου Βασιλική	ΝΔ
Μελιγαλά	Μεσσηνίας	Αλφιέρη-Καραθανάση Ελένη	
Μιδέας**	Αργολίδας	Νάσου-Παπαγεωργίου Γεωργία	ΠΑΣΟΚ
Μουρικίου	Κοζάνης	Βρυζίδου Παρασκευή	
Οπουντίων	Φθιώτιδας	Καρβούνη Δήμητρα	
Παρανεστίου	Δράμας	Σωτηριάδου Αλεξάνδρα-Μαρίνα	ΠΑΣΟΚ
Σερφίου	Κυκλάδων	Παπαλεξοπούλου-Συνοδινού	
Στυλίδος	Φθιώτιδας	Καραγεωργίου-Σχορετσανίτη Αλέκα	
Ταμυναίων	Εύβοιας	Καράπα Αικατερίνη	
Χάλκης	Δωδεκανήσου	Παναγή Ελένη	
ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΑΡΧΕΣ			
ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	ΝΟΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΚΟΜΜΑ
Αντιπάρου	Κυκλάδων	Μανέτα-Φαρούπου Βαρβάρα	ΠΑΣΟΚ
Γράμμου	Καστοριάς	Φιλιάδου Αικατερίνη	
Εκάλης**	Αττικής	Σπηλιωτοπούλου Βασιλική	ΝΔ
Καπανδριτίου	Αττικής	Γιαννακούλη Ευδοξία	
Λιχάδας	Εύβοιας	Στάμου Αθανασία	ΝΔ
ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΝΟΜΑΡΧΕΣ			
ΥΠΕΡΝΟΜΑΡΧΙΑ	ΝΟΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΚΟΜΜΑ
Αθηνών-Πειραιώς	Αττικής	Γεννηματά Φωτεινή	ΠΑΣΟΚ

* Τα στοιχεία συγκέντρωσε η κ. Δώρα Κόκλα, του Πολιτικού Συνδέσμου Γυναικών.

** Επανεκλέχτηκαν.